

УДК:334.012

Є. І. Масленніков,

доктор економічних наук,

професор кафедри економіки та управління,

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

Французький бул. 24/26, м. Одеса, 65058, Україна

e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглядаються питання щодо методів управління ліквідністю торговельного підприємства. Визначені методи управління ліквідністю торговельного підприємства. Запропоновано на основі оцінки ліквідності балансу за допомогою диференціації активів за рівнем ліквідності та пасивів по мірі терміновості, формування балансу ліквідності розміщення активів і зобов'язань торговельного підприємства. Запропоновано для торговельних підприємств застосування чотирьохфакторної детермінантної моделі визначення результативного показника ліквідності.

Ключові слова: ліквідність, аналітичне забезпечення, управління ліквідністю, активи, капітал, зобов'язання, торговельне підприємство.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Варто відмітити, що сьогодні до кінця не знайдено спільної думки щодо питання аналізу фінансової діяльності підприємства за основними показниками – при наявності великої кількості показників стає питання їх правильної інтерпретації та аналізу, співвідношення з нормативними показниками, усередненим показником в галузі та господарства в цілому та прийняття на їх основі рішень подальшого розвитку підприємства. Використання показників ліквідності підприємства гарантує підприємству змогу постійного моніторингу та контролю грошових коштів, забезпеченості активами та при необхідності можливості їх реалізації. Під впливом посилення процесів всесвітньої економічної глобалізації успішне функціонування торговельного підприємства у великій мірі залежить від рівня його ліквідності. Тільки за умови підтримання рівня ліквідності на прийнятному рівні, підприємство може формувати чинники кількісних та якісних змін для сталого функціонування у сучасних умовах і зростання власного потенціалу в майбутніх періодах. Тому сьогодні, в умовах конкуренції як з вітчизняними, так і з зарубіжними торговельними підприємствами, забезпечення ліквідності кожного

окремо взятого суб'єкта господарювання є одним із пріоритетних завдань. У цих умовах актуальності набувають дослідження теоретико-методологічних та організаційно-методичних питань управління ліквідністю торговельного підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемами забезпеченнями системи управління ліквідністю підприємства займалися такі науковці в галузі менеджменту Ю. М. Сафонов, Ю. М. Мельнік, І. А. Маркіна, Ю. Г. Козак, О. В. Побережець та інші.

Постановка завдання. Дослідити та обґрунтувати методи управління ліквідністю торговельного підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Працюючи над політикою управління ліквідністю підприємства, обов'язковим моментом є врахування особливостей активів та пасивів як об'єктів фінансового управління. Так від ступеню ліквідності в великій мірі залежить стратегія управління необоротними активами. У такому випадку ліквідні активи – необоротні активи, які при потребі можна реалізувати за ціною, що буде не нижчою за ціну придбання за мінусом амортизації.

В свою чергу управління ліквідністю оборотних активів нерозривно пов'язане з управлінням поточними пасивами. В даному контексті обов'язковим є визначення чистого оборотного капіталу – різниці поточних активів та поточних зобов'язань. Якщо спостерігається тенденція росту чистого оборотного капіталу, це свідчить про те, що збільшується частина оборотних активів підприємства, яка фінансується на короткостроковій основі, відповідно зростає ліквідність активів і зменшується ризик втрати неплатоспроможності.

Умовою нормального функціонування торговельного підприємства є зменшення строків переведення засобів, які іммобілізовані у вигляді запасів дебіторської заборгованості та готової продукції в грошові кошти поточного рахунку. Таким чином, розробляючи політику раціонального управління ліквідністю оборотних коштів підприємства, як окремий елемент системи має бути виділена розробка комплексу заходів, направлених на забезпечення ліквідності та пришвидшення оборотності окремих видів поточних активів (дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій, товарно-матеріальних запасів).

Вибір методів, які використовуються при управлінні ліквідністю, наведених у науковій літературі і використаних в практичній господарській діяльності, достатньо широкий. Його можна диференціювати наступним чином:

- методи аналізу фінансового стану підприємства;

- методи планування ліквідності;
- методи регулювання значення коефіцієнтів ліквідності;
- методи факторного аналізу у процесі управління ліквідністю підприємства.

Найбільш поширено в господарській практиці використовуються методи аналізу. Їх ціль – діагностування фінансового стану підприємства по значенню групи фінансових коефіцієнтів, який включає і коефіцієнт поточної ліквідності.

Методи аналізу фінансового стану фрагментарно чи в повному об'ємі включені в ряд методичних документів, які використовуються сьогодні в Україні.

В методиці проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств і організацій [1] при аналізі наявності (відсутності) ознак фіктивного, прихованого банкрутства або доведення до банкрутства підприємства, однією з них виступає відхилення показників ліквідності від граничного значення. Цей факт підтверджує нормативне значення показників ліквідності та їх важливість при характеристиці стану підприємства.

Розрахунок інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, що ставить за мету заохочення вітчизняних та іноземних підприємців до інвестування, пришвидшення реалізації інвестиційних проєктів, надання методичної допомоги спеціалістам, які займаються розробкою заходів з питань оздоровлення виробничої сфери, спрощує процедуру оцінки конкретної інвестиційної пропозиції, а інколи є єдиним способом її проведення та надання об'єктивних остаточних висновків. При фінансовій оцінці підприємств використовуються більше 40 відповідних показників, що відрізняються за напрямками діяльності підприємства. До складу цих показників включають розрахунок показників оцінки ліквідності активів інвестованого об'єкта. Даний показник слугує визначити можливість покриття активами підприємства його зобов'язань, строк перетворення яких у грошові кошти відповідає строку погашення зобов'язань. В методиці даються основні методи оцінки ліквідності, розрахунок коефіцієнтів ліквідності, їх оптимальне значення та аналіз різних варіантів значень даних показників [1].

Положенням установлюються порядок розрахунку показників (коефіцієнтів), що характеризують фінансовий стан підприємства, та їх нормативні значення, які застосовуються при проведенні аналізу фінансового стану підприємства за спрощеною схемою. В даному

документі процес аналізу фінансового стану підприємства складається з 6 етапів, одним із яких є аналіз ліквідності. На основі даних балансу здійснюється аналіз ліквідності підприємства, що дозволяє визначити спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання. Аналіз ліквідності підприємства здійснюється з допомогою розрахунку показників (коефіцієнтів), які далі вводяться в таблицю установленної форми [1].

Платоспроможність (ліквідність підприємства) – спроможність підприємства здійснювати платежі засобами, які є у підприємства на момент платежу, або такими, які постійно поповнюються в процесі його діяльності. Тому платоспроможність (ліквідність) в першу чергу характеризує стійкість підприємства, його життєздатність.

Показники ліквідності розраховуються як відношення суми ліквідних активів до суми короткострокових зобов'язань. Щоб розрахувати показники ліквідності потрібно всі активи балансу розділити на групи по ступенях їх ліквідності.

До першої групи ліквідних засобів відносять грошові засоби в касі, на розрахунковому рахунку, валютному та інших рахунках, а також короткострокові фінансові вкладення. До другої групи ліквідних засобів відносять зобов'язання, які легко перетворюються в грошові засоби (дебіторська заборгованість). До третьої групи ліквідних засобів відносять товарно-матеріальні запаси, готову продукцію, незавершене виробництво.

Важливим елементом управління ліквідністю має бути планування рівня показника ліквідності. Для цього необхідно планувати динаміку вартості оборотних активів і короткострокової кредиторської заборгованості. Вирішення цієї задачі може здійснюватися на основі планування (прогнозування) бухгалтерського балансу.

Звернемо увагу, що в системі планування, яка існувала на вітчизняних підприємствах в другій половині ХХ століття, задача планування ліквідності не вирішувалась .

На сьогодні розробка прогнозного бухгалтерського балансу і розрахунок на його основі ряду фінансових показників, в тому числі і коефіцієнтів ліквідності, являється стандартною процедурою процесу бізнес-планування.

Розповсюдженим підходом при розрахунку фінансових показників є метод, основний на використанні періоду запасу. Його опис приведений в роботі [1]. В основі методу лежить рівняння:

$$\text{Пвок} = (\text{Тоа} - \text{Ткз}) / \frac{\text{П}}{\text{Д}}, \quad (1)$$

де Пвок – власний оборотний капітал; Д – тривалість планового періоду; $\text{T}_{\text{оа}}$ – строк обороту оборотних активів; П – сума платежів постачальникам (кредиторам), грн.; $\text{T}_{\text{кз}}$ – середній строк отриманого від постачальників кредиту (строк обороту кредиторської заборгованості).

Суть розглянутого методу планування полягає в наступному: задається інформація про строки обороту $\text{T}_{\text{оа}}$ і $\text{T}_{\text{кз}}$ та про такі параметри балансу, як вартість необоротних активів, власний капітал підприємства. На її основі розраховуються всі інші розділи балансу. Але у даному методі є недолік: в основі умови лежить припущення про рівність виручки від реалізації продукції та суми платежів кредиторів. На практиці дана умова виконується рідко, що обмежує використання методу.

Для встановлення рівності будь-якої статті балансу їй присвоюється статус регулюючої, тобто вона розраховується по залишковому принципу, як різниця незбалансованих статей активу та пасиву. В випадку перевищення пасиву над активом пропонується здійснювати:

- скорочення пасивів (проводити пасивну фінансову політику) за допомогою погашення довгострокових кредитів і позик або короткострокової кредиторської заборгованості;
- збільшення активів (проводити активну фінансову політику) за допомогою збільшення дебіторської заборгованості або запасів. У випадку перевищення активів над пасивами пропонується залучати довгострокові кредити та позики, здійснювати емісію облігацій, векселів та акцій.

Одним із методів визначення рівня ліквідності та її оцінки є визначення індексу ліквідності, що показує кількість днів, необхідних для перетворення поточних активів у готівку. З метою визначення індексу ліквідності використовують співставлення суми грошових коштів в гривнях до кількості днів, яка необхідна для перетворення активів на готівку.

На основі оцінки ліквідності балансу за допомогою диференціації активів по рівню ліквідності та пасивів по мірі терміновості, складається баланс ліквідності розміщення активів і зобов'язань (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Модифікація	
						на початок року	на кінець року
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Швидко реалізовані активи	грн.	грн.	1. Найбільш термінові пасиви	грн.	грн.	грн.	грн.
2. Середньо реалізовані активи	грн.	грн.	2. Короткострокові пасиви	грн.	грн.	грн.	грн.
3. Повільно реалізовані активи	грн.	грн.	3. Довгострокові пасиви	грн.	грн.	грн.	грн.
4. Неліквідні активи	грн.	грн.	4. Постійні пасиви	грн.	грн.	грн.	грн.
Баланс	грн.	грн.	Баланс	грн.	грн.	грн.	грн.

Також одним із прийомів аналізу ліквідності балансу підприємства з допомогою абсолютних показників є використання матриці відповідності рівня ліквідності оборотних активів і терміновості виконання поточних зобов'язань, яка дає можливість визначити рівень поточної ліквідності балансу підприємства і є інструментом управління ліквідністю і платоспроможністю підприємств (табл. 2). Основною перевагою даного прийому є можливість його використання за кожний квартал, що дозволить контролювати платоспроможність підприємства і підтримувати її на необхідному рівні.

В практичній діяльності моделі оцінки короткострокової ліквідності, що наведені вище, застосовуються дуже обмежено.

В роботах, присвячених регулюванню ліквідності, пропонуються методи впливу на рівень оборотних активів і короткострокової кредиторської заборгованості з ціллю забезпечення бажаного для дослідження рівня показника.

Одним із методів управління ліквідності торговельного підприємства являється усунення тимчасово виникаючих недоліків платіжних засобів, так названих касових розривів. При цьому здійснюється визначення потоків потреб в платіжних засобах і потоку надходження цих засобів з врахуванням їх об'ємів та строків. Розробляються припущення про залучення і розміщення вільних грошових коштів. Оцінюється ефективність заходів по управлінню грошовими коштами. По суті, цей

підхід передбачує управління ліквідністю торговельного підприємства на основі платіжного календаря.

Таблиця 2

Матриця відповідності рівня ліквідності оборотних активів і терміновості виконання поточних зобов'язань

Рівень ліквідності оборотних активів	Відповідність фактичної терміновості виконання поточних зобов'язань нормативній				
	досить висока	висока	помітна	помірна	Слабка
Досить великий	А	А	А	В	В
Високий	В	В	В	Н	Н
Помітний	Н	Н	Н	НС	НС
Помірний	НС	НС	НС	К	К
Слабкий	К	К	К	К	К
А – абсолютна, В – висока, Н – нормальна, НС – нестійка, К – критична					

В роботі [1] запропоновано наступний підхід до управління ліквідністю підприємства. Для вирішення вказаних задач пропонується створити в структурі підприємства спеціалізований підрозділ – казначейство. Склад задач управління ліквідністю підприємства автор представляє наступним чином:

1) підсистема планування ліквідності:

- планування короткострокових фінансових вкладів,
- планування короткострокового кредитування, роботи з банками,
- планування короткострокової заборгованості і запасів,
- формування оптимального плану управління ліквідністю;

2) підсистема оперативного управління ліквідністю:

- реалізація плану управління ліквідністю;
- прийняття оперативних рішень при відхиленні від плану або при зміні вихідних умов;

– підсистема кризового управління ліквідністю:

- управління процесом реструктуризації пасивів,
- управління процесом реструктуризації активів.

Виникнення зобов'язань підприємства і надходжень, які можуть

бути використанні для їх погашення, в роботі [1] розглядаються як схоластичні процеси. При виникненні касових розривів залучаються банківські кредити або інші фінансові інструменти. При хронічній недостатності засобів реалізуються антикризові заходи, які в основному зводяться до додаткових вкладів у статутний капітал і залучення довгострокових кредитів.

Проте в роботі проблема управління ліквідністю не зв'язана з структурою затрат, з фінансовим результатом. Не береться до уваги вплив поточної діяльності підприємства на динаміку його оборотних активів і короткострокової заборгованості. Якщо фінансовий аспект вирішення проблеми управління ліквідністю можна признати задовільним, то економічний аспект, зв'язаний з формуванням оборотних активів і короткострокової заборгованості, в даній роботі не досліджений.

Більшість наукових дослідників пропонують два аспекти усунення неплатоспроможності підприємства:

- розрахунок оптимального рівня параметрів бухгалтерського балансу при використанні позаоборотних активів для погашення короткострокової кредиторської заборгованості;
- оцінка зв'язку параметрів бухгалтерського балансу з величиною фінансового результату, виручки, собівартості.

Таким чином, даний підхід враховує не тільки реалізацію одиничних заходів (залучення кредитів, продаж активів), але і поточну діяльність, пов'язану з виробництвом і реалізацією продукції.

Також виділяють методи факторного аналізу у процесі управління ліквідністю підприємства, які на сьогодні не використовуються часто, так як являються важкими в розрахунках, але зрівнюючи з іншими методами управління ліквідністю є більш точними, що підтверджує аналіз впливу кожного фактору на рівень ліквідності підприємства та можливість додавання до уже існуючої моделі додаткових факторів.

Дослідження вітчизняних джерел показує, що до сьогодні розроблено багато методів, які пропонують різні підходи до управління ліквідністю підприємства. Разом з тим цілком очевидно, що ці методи не являються елементами однієї методології. Не існує загальної теоретичної бази, на якій ґрунтувались би ці методи. Не забезпечується реалізація всіх функцій управління поточною ліквідністю.

В більшості випадків незадовільний рівень ліквідності розглядається як фінансова, а не економічна проблема підприємства. Причиною її виникнення вважається дефіцит ліквідних активів, для усунення якого достатньо побудувати ефективний платіжний календар. Економічні

причини відмінності надходжень і відтоків платіжних засобів більшістю дослідників не приймається до уваги. Про заходи щодо удосконалення економічної системи підприємства, як правило, говориться лише тоді, коли мова йде про кризовий стан підприємства.

Методи вирішення задач діагностики фінансового стану, які застосовуються сьогодні, передбачають використання нормативного значення коефіцієнта. Як відмічалось раніше, проблема оцінки такого коефіцієнта і досі є відкритою.

Не розроблені достатнім чином методи коригування рівня ліквідності в процесі розробки фінансової стійкості підприємства. Зокрема, включення заходів в стратегію фінансової стійкості підприємства, як правило, відбувається виходячи з принципу їх здійснення, а не із принципу найбільш раціонального підходу до формування цієї стратегії. Найчастіше це призводить не тільки до нерационального варіанту фінансової стійкості, але і до прямих помилок.

Перераховані вище недоліки повинні бути усунені в процесі розробки методики управління ліквідністю.

Фінансова стійкість та ліквідність підприємства є невід'ємними поняттями ринкової економіки. Кожен суб'єкт господарювання прагне підтримувати стійкий фінансовий стан, абсолютну ліквідність та платоспроможність. Головною проблемою ефективного функціонування підприємств України сьогодні є відсутність такої комплексної оцінки фінансової стійкості та ліквідності, яка б дійсно давала керівництву підприємства виявляти слабкі місця та приймати правильні управлінські рішення.

Важлива роль в реалізації аналізу ліквідності торговельного підприємства відводиться фінансовому аналізу, за допомогою якого дається об'єктивна оцінка його фінансового стану і фінансових результатів, змін в активах, власному капіталі і зобов'язаннях, обґрунтовується стратегія і тактика розвитку, уточнюються плани та управлінські рішення, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються фінансові резерви та вивчаються шляхи їх мобілізації.

В Україні поки що відсутня статистична база оптимальних значень показників ліквідності підприємств різних сфер діяльності.

Варто відмітити, що при оцінці ліквідності різних груп оборотних активів серед учених і практиків немає єдиної точки зору щодо їх складу. Нормативи ліквідності розроблені державними органами, запропоновані в цілому для національного господарства, а тому не враховується специфіка діяльності підприємств окремих галузей.

Побудова детермінованих моделей факторних систем, що ґрунтуються на вихідних показниках ліквідності та в результаті дають змогу визначити характер, причини та результати їх змін.

На ліквідність впливають наступні фактори: якісна структура активів за швидкістю їх перетворення в кошти; структура джерел коштів за терміном їх погашення; розмір кінцевого фінансового результату підприємства; швидкість обертання оборотного капіталу; забезпеченість підприємства оборотним капіталом [1].

Беручи до уваги наявну залежність та підпорядкованість перелічених факторів, детерміновані моделі краще почати будувати з алгебраїчного описання однієї з ключових ознак ліквідності, що роз'яснює безпосередній зв'язок останньої із структурою майна та джерел його формування. Отримана детермінована модель дає змогу визначити, як деякі взаємозалежності між елементами активів і пасивів визначають зміни досліджуваного показника. Але надлишкове акумулювання матеріалів та інших його елементів призводить до погіршення фінансового стану торговельного підприємства та, відповідно, зниження результатів його діяльності. Саме тому визначення об'ємів поточних активів дослідники радять проводити, використовуючи об'ємні показники виробничої програми, які в свою чергу формуються відповідно із реальними можливостями підприємства, що пов'язані із реалізацією продукції. Для підвищення рівня ліквідності необхідно сприяти росту забезпеченості запасів власними оборотними коштами, для чого варто збільшувати власні оборотні кошти й обґрунтовано знижувати рівень запасів.

Указане вище слугує доказом того, що необхідно доповнити факторну систему ще одним критерієм – «обсягом реалізації продукції». В результаті отримана модель демонструє пряму залежність результативного показника із першим і другим факторами – якісною структурою активів за швидкістю їх трансформації в грошові кошти та структурою джерел коштів за терміном їх погашення, які в свою чергу розкривають ефективність використання капіталу, і зворотну залежність із третім фактором – розміром кінцевого фінансового результату підприємства, який являє собою частку короткострокових позикових коштів у загальній їх сумі.

З ціллю забезпечення можливостей майбутнього дослідження ліквідності та конкретного вивчення факторів, що мають вплив на її рівень, модель потрібно доповнити критеріями, які мають з результатом і факторними показниками безпосередній зв'язок.

Обґрунтованим доповненням факторної моделі є показник «прибуток», що підтверджується його наступними характеристиками: носить узагальнений характер, так як кількісно вимірює результат діяльності та характеризує рівень ефективності управління нею; відіграє роль фінансового накопичувача майнового потенціалу для нарощення масштабів діяльності підприємства і визначається сумою і рівнем його капіталізації; являється основним внутрішнім джерелом формування власного капіталу.

Після вводу прибутку в конструкцію описаних залежностей, отримаємо більш деталізовану факторну систему:

$$K_{пл} = \frac{Y_p \cdot P_p}{\Sigma A \cdot Y_p} \cdot \frac{P_p \cdot K_{п}}{O_A \cdot \Sigma П} \quad (2)$$

де P_p – величина кінцевого фінансового результату підприємства; – перший фактор – ресурсовідача; – другий фактор – рентабельність продажу; – третій фактор – рентабельність оборотного капіталу; – четвертий фактор – частка поточних зобов'язань у загальній величині джерел коштів [1].

Здійснюючи аналіз зв'язків, описаних в моделі, потрібно відмітити, що при прискорення оборотності капіталу, авансованого в діяльність торговельного підприємства, спостерігається позитивний ефект впливу на ліквідність. Але, якщо зміни досягаються, за допомогою ростом реалізації витратомісткої продукції, то позитивний вплив першого фактору нівелюється зниженням рівня показника рентабельності продажу, який також прямо пропорційно пов'язаний з рівнем ліквідності.

Розглядаючи рентабельність оборотних активів, спостерігається зворотна залежність, тобто не будь-які причини її зростання розглядаються як позитивна тенденція.

Тому можна зазначити, що підвищення розміру кінцевого фінансового результату підприємства відбувається і за рахунок скорочення величини поточних активів, то що негативно впливає на його ліквідність.

Приведене дослідження вказує про необхідність пошуку таких способів підвищення ефективності використання капіталу, виконання яких не впливає на процес підтримання ліквідності на нормальному рівні. Для досягнення цієї задачі неможливо обійтись без використання детермінованого моделювання факторних систем. Саме такі системи дають змогу деталізувати причини змін результативного показника, виявити суперечливий характер їх наслідків і на цій основі інформативно

забезпечити комплексний підхід до розробки управлінських рішень, пов'язаних із мінімізацією ризику втрати ліквідності, а значить із забезпеченням платоспроможності торговельного підприємства.

Висновки та пропозиції. Отже, враховуючи методологію обліку та оцінки активів та пасивів, капіталу та фінансових результатів торговельного підприємства, можна визначити, що дані елементи є основними складовими для оцінки показників ліквідності торговельного підприємства. Використання запропонованої для торговельних підприємств чотирьохфакторної детермінантної моделі визначення результативного показника ліквідності дає можливість оцінити характер, причини та наслідків змін показників ліквідності його. При цьому використовується метод ланцюгової підстановки, який являється найбільш доцільним, адже дозволяє визначити вплив на результативний показник конкретно кожного фактору. Це є досить важливим у процесі прийняття обґрунтованих рішень, щодо дієвості механізму управління ризиком втрати ліквідності. Від вирішення цього завдання, у свою чергу, залежить рівень фінансової стійкості суб'єкта господарювання, ступінь його надійності як ділового партнера та інвестиційна привабливість, темпи економічного розвитку та потенційна можливість підприємства залучати в якості джерел фінансування кредитні ресурси тощо.

Список використаної літератури

1. Масленніков Є. І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю торговельного підприємства [моногр.] / Є. І. Масленніков. – Одеса : Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.
2. Інноваційна економіка : теоретичні та практичні аспекти : [моногр.] / Вип. 1 ; за ред. д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. – Херсон : Гринь Д.С., 2016. – Вип. 1. – 854 с.

Стаття надійшла 25.10.2017 р.

Е. И. Масленников,

доктор экономических наук,

профессор кафедры экономики и управления

Одесского национального университета имени И. И. Мечникова

Французский бульвар, 24/26, 65058, г. Одесса, Украина

e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

**МЕТОДИ УПРАВЛЕНИЯ ЛИКВИДНОСТЬ ТОРГОВОГО
ПРЕДПРИЯТИЯ**

В статье рассматриваются вопросы о методах управления ликвидностью торгового предприятия. Определены методы управления ликвидностью торгового предприятия. Предложено на основе оценки ликвидности баланса с помощью дифференциации активов по степени ликвидности и пассивов по степени срочности, формирования баланса ликвидности размещения активов и обязательств торгового предприятия. Предложено для торговых предприятий применения четырехфакторной детерминантной модели определения результативного показателя ликвидности.

Ключевые слова: ликвидность, аналитическое обеспечение, управление ликвидностью, активы, капитал, обязательства, торговое предприятие.

E. I. Maslennikov,

Doctor of Economics,

Professor of Economics and Management department

of Odessa I. I. Mechnikov National University,

24/26, Frantsuzkiy av., Odessa, 65044, Ukraine,

e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

METHODS OF MANAGEMENT OF LIQUIDITY OF THE TRADE ENTERPRISE

Summary

The article deals with questions of methods of managing the liquidity of a trade enterprise. Methods of managing the liquidity of a trading enterprise are defined. The basis of liquidity assessment of the balance is proposed by means of differentiation of assets by level of liquidity and liabilities. The proposed four-factor deterministic model for determining the effective indicator of liquidity can be used at trade enterprises.

Taking into account the methodology of accounting and evaluation of assets and liabilities, capital and financial results of a trade enterprise, it can be determined that these elements are the main components for assessing the trade activity liquidity indicators. Using the four-factor deterministic model for determining the effective indicator of liquidity, offered for trade enterprises, gives an opportunity to estimate the nature, causes and consequences of changes in its liquidity indicators. In this case, the method of chain substitution is used, which is the most expedient, since it allows you to determine the effect on the resultant indicator specifically for each factor. This is very important in the process of making informed decisions about the effectiveness of the liquidity risk management mechanism. The solution to this problem, in turn, depends on the level of financial sustainability of the business entity, the degree of its reliability as a business partner and the investment attractiveness, the pace of economic development and the potential ability of the enterprise to attract credit resources as financing sources.

Key words: liquidity, analytical support, liquidity management, assets, capital, liabilities, trading company.

References

1. Maslennikov, Ye. I. (2015). Metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhenia systemy upravlinnia finansovoiu stiikistiu promyslovoho pidpriemstva [Methodological and practical bases of research of enterprise's business solvency management system]. Odessa : Pres-kurier. [in Ukrainian].
2. Maslennikov, Ye. I. (2016). Innovatsiina ekonomika : teoretychni ta praktychni aspekty [Innovation economy : theoretical and practical bases]. Kher-son : Hryn D. S. [in Ukrainian].